

MTÜ Eesti Bioanalüütikute Ühing 30

Aivar Orav
EBÜ juhatuse
esimees

Eesti Bioanalüütikute Ühingu roll olnud läbi aastate kutsealase arengu tagamine, bioanalüütiku kutsega seotud huvigruppide sidumine ja rahvusvaheline koostöö. Jätakuvalt on suurimaks mureks bioanalüütikute puudus Eestis.

Käesoleval aastal saab MTÜ Eesti Bioanalüütikute Ühing (EBÜ) 30-aastaseks. EBÜ (tolleaegne Eesti Laborantide Ühing) moodustati 16. oktoobril 1992. aastal.

Ühingu juhtis mitmeid aastaid Ille Pukk, kes on nimetatud väljapaistva bioanalüütikute valdkonna arendajana Tartu Tervishoiu Kõrgkooli auliige. Laborite väga kiire tehniline ja ainealine areng neil aastatel tingis vajaduse uutmoodi õppeks, täiendusõppeks ja kutsealaseks arenguks, mille üheks oluliseks initsiaatoriks sai ka vastloodud Eesti Laborantide Ühing.

Kiiresti hakati looma välissuhteid: juba 1995. aastal võeti EBÜ vastu Ülemaailmse Laborantide Ühingu liikmeks (International Association of Medical Laboratory Technologists – IAMLT, tänapäeval kannab nimetust International Federation of Biomedical Laboratory Sciences – IFBLS), hiljem, 2008. aastal ka juba Euroopa Bioanalüütikute Ühingu (European Association for Professions in Biomedical Science – EPBS) liikmeks.

Rahvusvaheline koostöö võimaldas saada võrdlusemomendi arenenud laborimediitsiniga riikidest ja viia Eesti bioanalüütikute tase kiiresti arenenud riikide laborites töötavate bioanalüütikute tasemele. Siinkohal on asjakohane märkida, et EBÜ-i kuulumine on mingil moel ka Eesti bioanalüütikute

professionaalsuse näitaja, kuna sellesse organisatsiooni saavad kuuluda ainult teatud eeltingimustega ühinged, milleks on näiteks kõrgharidusõppe olemasolu. Kindlasti tuleb ära märkida, et EBÜ-l olnud väga tihe koostöö Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga, kes on bioanalüütikute õppekavasid arendanud koostöös tööandjate ja EBÜ esindajatega.

EBÜ põhiülesanne on olnud ja on edaspidigi dialoogi loomine huvigruppide, st tööandjate, bioanalüütikute esindajate ja tervishoiu kõrgkooli vahel. Väljapaistvaks saavutuseks on siinkohal bioanalüütiku kutsestandardite loomine (kutsestandard koostatakse nimetatud huvigruppide vahel) ning kutseomistamise alustamine, kus EBÜ-l on kutset omistava organina kandev roll.

Siinkohal kutsun kõiki bioanalüütikuid oma professionaalsust taastõendamaks bioanalüütiku kutsete taotlemise voorudes, sest sellega tõendate oma professionaalsust, kuid kutsevalifikatsiooni järjepidevusega hoiame ka oma kutse jätkusuutlikkust. Samas teen ka üleskutse kõigile tööandjatele toetada oma ettevõttes töötavaid bioanalüütikuid bioanalüütiku kutsete omistamisel: kutsevalifikatsiooni süsteem aitab jälgida bioanalüütiku pädevust ja samuti arendada bioanalüütiku kutset tervikuna.

Eesti paljudes laborites on bioanalüütikutest suur puudus, mis on eriti terav Tallinna, Ida-Virumaa ja Rakvere haiglates. Head lahendust töajõupuuduse

leevendamiseks ei ole, kuid Tartu Tervishoiu Kõrgkool on juba mõnda aega pakkunud regionaalõppe lahendust, kus õpe avatakse tööajapuudusega piirkondades. Viimane edukas bioanalüütikute regionaalõpe oli Tallinnas, kus kaks õppeaastat järjest (sisseastumisega 2017. ja 2018. aastal) koolitati bioanalüütikuid.

Kutsekoja kutseregistri andmetel kanti aastatel 2021 ja 2022 bioanalüütiku 6. esmaseme kutse saanute nimekirja 30 bioanalüütikut (Tallinna regionaalõppe lõpetanud). Loodan väga, et selline lõpetanute arv leevendas bioanalüütikute põuda Tallinnas natukenegi. EBÜ omalt poolt toetab igati bioanalüütikute õppekohtade arvu suurendamist Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis.

EBÜ-le kõige lähedasem kutsealaühing on kahtlemata Eesti Laborimediitsiini Ühing, millega EBÜ-l on alati olnud väga hea koostöö ja selle ilmselgeks näiteks on käesolev ajakiri Eesti Laborimediitsiin, mis on meie ühingute ühine väljaanne ja kus meie koostöö sujub suurepäraselt!

Bioanalüütiku kutsealal töötajaid iseloomustab ilmselgelt täpsus, korrektsus, kohusetundlikkus ja õppimisvõime.

Soovin kõigile bioanalüütikutele EBÜ 30. sünnipäevaks: olge ikka sama täpsed, korrektsed, kohusetundlikud ja õppimisvõimelised edasi! Hoiame bioanalüütiku kutse Eestis tasemel! 🧡